

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2012/158
Karar Sayısı : 2013/55
Karar Günü : 10.4.2013
R.G. Tarih-Sayı : 18.01.2014-28886

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : İzmir 1. Vergi Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 26.5.1981 günlü, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun, 30.12.2004 günlü, 5281 sayılı Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 20. maddesiyle değiştirilen 60. maddesinin Anayasa'nın 2., 10. ve 73. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Davacı Şirket tarafından, 2012 yılında “*Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı*” alabilmek için yapılan başvuru üzerine, 2464 sayılı Kanun'un 60. maddesi uyarınca davalı Belediye Meclisince harç miktarının belirlendiği kararda yer alan “*Belediyenin belirlemiş olduğu*” biçimindeki ibarenin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu harcın dayanağı olan itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

2464 sayılı Kanun'un itiraz konusu kural olan 60. maddesi şöyledir:

“Madde 60- Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, işin mahiyetine göre yılda 20 YTL'den az, 800 YTL'den çok olmamak üzere bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilir.”

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 10. ve 73. maddelerine dayanılmış, 127. maddesi ise ilgili görülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü uyarınca Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL ve Zühtü ARSLAN'ın katılımıyla 17.1.2013 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Murat ARSLAN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu yasa kuralı, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, alt ve üst sınır arasında idareye bırakılan takdir alanının geniş, sınırsız ve ölçsüz olduğu, bu bakımdan kuralın belirli ve öngörülebilir olmadığı, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde Kanun'un belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilebileceği, belediye meclislerine harcın tarifmesini belirleme konusunda yetki veren kuralın, Anayasa'nın 2., 10. ve 73. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi uyarınca, itiraz konusu kural ilgisini nedeniyle, Anayasa'nın 127. maddesi yönünden de incelenmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 58. maddesi uyarınca, hafta tatili ve ulusal bayram günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabi kılınmış, aynı Kanun'un 60. maddesinde de Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının tarifesi belirlenmiş ve bu Harcın, işin mahiyetine göre yılda 20 YTL'den az, 800 YTL'den çok olmamak üzere belediye meclislerince tespit edileceği belirtilmiştir.

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun gerekçesinde, *“fertlerin özel menfaatlerine ilişkin olarak, kamu kurumları ve hizmetlerinden yararlanmaları karşılığında yaptıkları ödeme”* biçiminde tanımlanan harçların, vergi gibi anayasal sınırlar içinde kanunla konulması zorunluluğunun bulunduğu açıktır.

Anayasa'nın 73. maddesinde, herkesin, kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlü bulunduğu, vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımının, maliye politikasının sosyal amacı olduğu, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulacağı, değiştirileceği veya kaldırılacağı öngörülerek Anayasa'nın 2. maddesinde nitelikleri belirtilen hukuk devleti ilkesi vergilendirme ilkeleri yönünden somut biçimde dile getirilmiştir.

Bireylerin sosyal ve ekonomik durumlarını etkileyecek keyfi uygulamalara neden olmaması için, vergilendirmede, vergiyi doğuran olayın ve vergilerin matrah ve oranlarının, yukarı ve aşağı sınırlarının, tarh ve tahakkuklarının, tahsil usullerinin, yaptırımlarının ve zamanaşımı gibi belli başlı temel öğelerinin kanunlarla belirlenmesi gerekir. Ancak, kanun ile her konuyu bütün kapsam ve ayrıntılarıyla düzenlemenin olanaklı bulunmadığı durumlarda çerçevesi çizilerek bu sınırlar içinde kalmak koşuluyla uygulamaya ilişkin konularda yürütme organına açıklayıcı ve tamamlayıcı nitelikte düzenleyici idari işlem yapma yetkisi verilebilir.

İtiraz konusu kuralda, belediye gelirleri arasında yer alan Hafta Sonu Çalışma Ruhsatı Harcının maktu tarifelerini, Kanun'da belirlenen alt ve üst sınırlar arasında kalmak kaydıyla belirleme yetkisi belediye meclislerine verilmiştir.

Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasında, “*Vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir.*” denilmektedir. Buna göre, Bakanlar Kurulu, kanunun belirttiği alt ve üst sınırlar içinde değişiklik yapabilecek, ancak bu sınırları aşacak biçimde herhangi bir düzenleme getiremeyecektir. Bakanlar Kuruluna verilen bu yetki istisnai bir yetkidir. Vergilendirmede esas kural, vergilerin kanunla konulup, kaldırılması ve değiştirilmesidir. Dolayısıyla, bu konularda yukarı ve aşağı sınırları belirleme yetkisi kanun koyucuya aittir. Bu sınırlar içinde değişiklik yapma yetkisi ise kanunun öngörmesi koşuluyla Bakanlar Kuruluna verilebilir.

Anayasallık denetiminde, Anayasa'nın 73. maddesinde öngörülen vergilendirmeye ilişkin hükümler, mahalli idareler yönünden, Anayasa'nın 127. maddesinde belirtilen kurullarla birlikte ele alınıp yorumlanmalıdır.

Anayasa'nın 127. maddesinin birinci fıkrasında, mahalli idarelerin il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları yine kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileri oldukları ifade edilmiştir. Anayasa'da merkezi yönetim - yerel yönetim ayrımının yapılması, yerel yönetimlerin organlarının seçimle göreve gelmesinin öngörülmesi, seçimlerinin süreli olması, kararlarını kendi organları eliyle alması ve uygulaması, kendilerine özgü bütçelerinin bulunması, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanması gibi yetki ve ayrıcalıkların tanınmış olması, bu idarelerin özerkliklerinin göstergeleridir. Anayasa'nın 127. maddesinde öngörülen “*yerel yönetimlerin özerkliği*” ilkesi, yerinden yönetimin varlık şartlarından olan mali özerkliği de kapsamaktadır. Mali özerklik kavramı ise mahalli idarelerin mali kaynaklarının bir bölümünü yerel vergi ve harçlardan oluşturmalarını, gelirlerini ve varlıklarını kendi amaçlarına uygun bir biçimde kullanabilmelerini ve esnek bir bütçe sistemine sahip olmalarını öngörmektedir. Diğer bir ifade ile mahalli idarelerin mali özerkliği, merkezi yönetimin malvarlığından ayrı malvarlığı, bağımsız gelir kaynakları ve bütçeleri olması esasına dayanır. Nitekim Anayasa'nın 127. maddesinin altıncı fıkrasının son cümlesinde de “*Bu idarelere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.*” hükmüne yer verilerek suretiyle mahalli idarelerin mali özerkliği teminat altına alınmıştır.

Anayasa'nın 127. maddesi uyarınca mahalli idarelerin kuruluş amacı olarak gösterilen mahalli müşterek ihtiyaç, herhangi bir yerel yönetim biriminin sınırları içinde yaşayanların, aynı yörede birlikte yaşamaktan doğan somut durumların yarattığı, yoğunlaştırdığı ve sürekli güncelleştirdiği, özünde etkinlik, ölçek ve sağladığı yarar bakımından yerel sınırları aşmayan, bölünebilir ve rekabet konusu olabilen yerel ve kamusal hizmet karakterinin ağır bastığı ortak beklentilerini ifade etmektedir. Anayasa'da il, belediye ya da köy halkının yerel ortak ihtiyaçlarının neler olduğu belirlenmemiş, bunun saptanması kanuna bırakılmıştır. Bu durumda kanun, kamu yararını gözeterek, anayasal sınırlar içinde merkezi yönetimle yerel yönetim arasındaki görev sınırlarını belirleyebilir.

Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasında, Bakanlar Kuruluna tanınan yetki, etki ve sonuçları itibariyle bölünebilir olmayan, merkezi idare tarafından ülke çapında uygulanan vergilere ilişkin bir yetkidir. 2464 sayılı Kanun'da yer alan vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler bakımından ise hepsinin mahalli niteliğinin öne çıktığı görülmektedir. Anılan dördüncü fıkrada Bakanlar Kuruluna verilen yetki, mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanması amacıyla yerel bazda yerel yönetimlerin yetkilendirilmesine engel teşkil etmemektedir. Esasen mahalli idarelerin yerel düzeydeki müşterek ihtiyaçlarının karşılanmasında kendilerine bir takım mali yetkiler tanınması Anayasa'nın 127. maddesinde belirtilen idari ve mali

özerkliklerinin gereğidir. Bir başka ifadeyle yerel özelliği baskın olan vergi, resim ve harçların, sınırları belli edilmek kaydıyla yerel idarelerin yetki alanları içinde bırakılması demokratik devlet ilkesine uygundur.

Sürekli gelişen bilim ve teknolojinin hızla ürettiği yenilikler ve hukuk evrimi sonunda çok çeşitlenen ve yaygınlaşan bireysel ya da toplumsal gereksinimleri karşılamaya yönelik devlete ait tüm görevleri ülke düzeyinde tek bir merkezden, zamanında, sağlıklı, verimli ve etkin biçimde yerine getirebilme olanaksızlığı, bunların bir bölümünün yerel idareler tarafından yerine getirilmesini zorunlu kılmaktadır. Merkezi yönetim, yerel gereksinimleri anlama ve değerlendirme yönünden yetersiz kalma riski taşımakta ve yerel idareler gibi dinamizm ve hareketlilik gösterememektedir. Yerel yönetimler, yerel çıkarlara, ekonomik ve coğrafi duruma göre değişken koşullara daha iyi uyabilme olanağına sahiptir. Bu yönüyle düzenlemenin, merkezden yönetimin görev yükünü hafifletmeyi de amaçladığı anlaşılmaktadır.

Günümüzde şehirleşme hareketlerinin gelişmesi, şehir niteliğindeki yerleşim alanlarında yaşayan nüfusun hızla artması, şehir halkının giderek sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarının çoğalması ve şehirlerin çağın gereklerine göre yeniden tanzim ve imar çabaları, bu konudaki giderlerin geniş ölçüde artması sonucunu doğurmuş ve bu durum eski şartlara ve anlayışlara göre kurulmuş olan yerel yönetim finans sistemlerinin yeni ve doyurucu kaynaklara sahip olacak biçimde geliştirilmesini zorunlu kılmıştır. Her bir ilin yerleşim alanı, kent ve kırsal nüfus oranları, yüzölçümleri, hizmet sunum alanları, nüfusları, yöredeki sanayi yoğunluğu, üretim ve tüketim kapasitesi, ekonomik faktörler ve gelişmişlik düzeyi birbirinden oldukça farklı olduğundan, yerel ihtiyaçları karşılayacak yerel gelirlerin belirlenmesinin merkezi yönetim tarafından yapılmasının zorluğu ortadadır. Sayılan etkenler gözetildiğinde belediyelerin hizmet maliyetlerinin ve buna karşılık gelirlerinin bir kısmının kendi yetkili organları tarafından belirlenmesi, Anayasa'nın 127. maddesinde ifade edilen “*yerel yönetimlerin özerkliği*” ilkesine de uygundur.

Vergilendirme yetkisinin sahibi olan Devletin, bu yetkisini uygun göreceği sınırlar içinde ülke çapında uygulanan vergiler yönünden Bakanlar Kurulu eliyle kullanması Anayasa'nın 73. maddesinin gereğidir. Ancak yerel idarelere vergilendirme konusundaki yasama yetkisi devredilmeksizin, bir kısım vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülükler bakımından yerel idarelere kanunda tespit edilmiş sınırlar içinde belirleme yetkisinin verilmesini öngören kuralda, Anayasa'nın 73. ve 127. maddelerine aykırı bir durumun bulunmadığı açıktır.

Nitekim Türkiye'nin de onaylamış olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 9. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da, “*Yerel makamların mali kaynaklarının en azından bir bölümü, kanunun koyduğu sınırlar dâhilinde, oranlarını kendilerinin belirleyebilecekleri yerel vergi ve harçlardan sağlanacaktır.*” biçiminde bir düzenleme yer almaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 73. ve 127. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 2. ve 10. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

Bu görüşe, Mehmet ERTEN, Zehra Ayla PERKTAŞ, Engin YILDIRIM, Erdal TERCAN ile Zühtü ARSLAN katılmamıştır.

VI- SONUÇ

Esas Sayısı : 2012/158
Karar Sayısı : 2013/55

26.5.1981 günlü, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun, 30.12.2004 günlü, 5281 sayılı Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 20. maddesiyle değiştirilen 60. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Mehmet ERTEN, Zehra Ayla PERKTAŞ, Engin YILDIRIM, Erdal TERCAN ile Zühtü ARSLAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 10.4.2013 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
Haşim KILIÇ	Serruh KALELİ	Alparslan ALTAN

Üye	Üye	Üye
Mehmet ERTEN	Serdar ÖZGÜLDÜR	Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye	Üye	Üye
Recep KÖMÜRCÜ	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM

Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

Belediye Gelirleri Kanunu'nun itiraz konusu 60. maddesinde “*Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, işin mahiyetine göre yılda 20 YTL'den az; 800 YTL'den çok olmamak üzere belediye meclislerince tespit edilir.*”denilmektedir.

Anayasa'nın 73. maddesinin üçüncü fıkrasında “*Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.*”, dördüncü fıkrasında da “*Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir.*”hükümleri yer almaktadır

Kuralda, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının kanunda belirtilen alt ve üst sınırlar arasında kalmak koşuluyla miktarının belediye meclislerince saptanacağına öngörüldüğü ve söz konusu ruhsat harcının Anayasa'nın 73. maddesinde belirtilen vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kapsamında olduğu konusunda duraksama bulunmamaktadır

Anayasa'nın 73. maddesi, vergi, resim ve harçların oran ve tarifelerinde belirtilen sınırlar içinde değişiklik yapma yetkisinin sadece Bakanlar Kuruluna verilebileceğini hükme bağlamıştır. Bu yetkinin, Bakanlar Kurulu haricinde başka bir makama ya da belediye meclislerine verilmesinin Anayasal dayanağı bulunmamaktadır.

Öte yandan kural, Anayasa ile sadece Bakanlar Kurulu için öngörülen yetkiyi belediye meclislerine de vermek suretiyle Anayasa ile Bakanlar Kuruluna verilen yetkiyi yasa ile Anayasaya aykırı olarak daraltmaktadır.

Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi, 19.05.2012-28297 Tarih-Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan E:2010/62, K:2011/175 olan 29.12.2011 günlü kararında benzer bir düzenlemeyi Anayasa'nın 73. maddesine aykırı bularak oybirliği ile iptal etmiştir. Sözü edilen bu karardan vazgeçmeyi gerektirecek yasal bir değişiklik de bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, kural Anayasa'nın 73. maddesinin son fıkrasına aykırıdır. İptali gerekir.

Üye

Mehmet ERTEN

KARŞIOY GEREKÇESİ

26.5.1981 günlü, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun, 30.12.2004 günlü, 5281 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile değiştirilen 60. maddesinde “Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, işin mahiyetine göre yılda 20 YTL'den az; 800 YTL'den çok olmamak üzere belediye meclislerince tesbit edilir.” denilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti demokratik bir hukuk devletidir. Buna göre Devletin tüm organları Anayasa ve hukukun üstün kuralları ile bağlı olup, görev ve yetkilerinin bu çerçevede konulan yasalarla belirlenmesi ve yürütme organına bırakılan yetkilerin sınırlarının açıkça gösterilmesi gerekmektedir. Öte yandan “hukuk devleti” ilkesi yürütme organının faaliyetlerinin “belirlilik” dolayısıyla “hukuki güvenlik ilkesi” sonucunda “öngörülebilir olmasını” gerektirmektedir.

Anayasa'nın “vergi ödevi” başlıklı 73. maddesinin üçüncü fıkrasında; “Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.” dördüncü fıkrasında ise; “Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimlerle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir.” denilmektedir. Madde hükmü ile “vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin” kanunla konulacağı, değiştirileceği ve kaldırılacağı öngörülerek Anayasa'nın 2. maddesinde nitelikleri belirtilen “hukuk devleti” ilkesi vergilendirme ilkeleri yönünden somut biçimde dile getirilmiştir.

Bu anayasal düzenlemeler karşısında verginin kanuniliği ilkesi gereği verginin konulması, değiştirilmesi ve kaldırılması yetkisi yasama organına aittir ve ancak kanunla yapılabilir. Anayasa'nın 73. maddesinin dördüncü fıkrasında Bakanlar Kuruluna verilen yetki istisnai bir yetki olup Bakanlar Kuruluna “muaflık, istisna ve indirimlerle oranlarına ilişkin” değişiklik yapma yetkisi verilirken bu yetkinin “Kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde” kullanılabileceği öngörülmektedir. Belirtilen Anayasa hükümleri karşısında Bakanlar Kurulu dışında herhangi bir merciin bu yetkiyi kullanması mümkün değildir.

Açıklanan nedenle; belediye meclislerine tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı tarifelerini belirleme yetkisi veren kural, Anayasa'nın 2. ve 73. maddelerine aykırı olup iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

KARŞIOY GEREKÇESİ

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 60. maddesi uyarınca “Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, işin mahiyetine göre yılda 20 YTL'den az; 800 YTL'den çok olmamak üzere belediye meclislerince tespit edilir.” Bu hükmün Anayasa'nın 2., 10. ve 73. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptali istenmiştir.

Mahkememiz çoğunluğu, Anayasa'nın 73. maddesinde vergilendirmeye ilişkin hükümlerin Anayasa'nın 127. maddesinde düzenlenen mahalli idareler hakkındaki kurallarla birlikte değerlendirilmesi gerektiği, 127. maddede ifadesini bulan yerel yönetimlerin özerkliği ilkesinin mali özerkliği de kapsadığı, bu anlamda Bakanlar Kuruluna verilen "ülke çapında uygulanan vergiler"e ilişkin yetkinin, mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanması amacıyla yerel yönetimlere yetki verilmesine engel teşkil etmediği gerekçeleriyle iptali istenen kuralın Anayasa'ya uygun olduğu sonucuna varmıştır.

Anayasa'nın "Vergi ödevi" başlıklı 73. maddesine göre, "Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır." Verginin kanuniliği ilkesini ifade eden bu anayasal hüküm gereği vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler ancak yasama organı tarafından konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Bununla birlikte, aynı maddenin dördüncü fıkrasında pratik zorunluluklar dikkate alınarak istisnai durumlarda vergi ve benzeri mali yükümlülükler konusunda, kanunun belirlediği yukarı ve aşağı sınırlar içinde Bakanlar Kuruluna yetki verilebileceği kabul edilmiştir. 73. maddenin gerekçesinde "Vergi yükünün muafiyeti ve istisnaların zamanla artan oranla düşmesini engellemek üzere, kanunla Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi ilkesi"nin kabul edildiği ifade edilmiştir.

Bu çerçevede Anayasa'nın 73. maddesi uyarınca vergi ve benzeri mali yükümlülüklerle ilgili düzenlemeler kural olarak kanunla yapılır, ancak mali yükün güncellenmesi anlamında Bakanlar Kuruluna kanunla belirlenen yukarı ve aşağı sınırlar içinde kalarak değişiklik yapma yetkisi verilebilir. Bakanlar Kuruluna verilen bu yetki de istisnai ve sınırlı bir yetkidir. Görüldüğü üzere Anayasa, ülke çapında-yerel düzeyde ayrımı yapmaksızın Bakanlar Kurulu dışında hiçbir organa vergi ve benzeri mali yükümlülükler hakkında düzenleme yapma yetkisi vermemektedir. Bakanlar Kuruluna tanınan bu yetkiyi kanunda belirlenen alt ve üst harç miktarları arasında kalmak şartıyla belediye meclislerine de teşmil eden kuralın, 73. maddenin dördüncü fıkrasının açık hükmü karşısında Anayasa'ya uygun olduğu söylenemez.

Diğer yandan, Anayasa'nın 127. maddesinden hareketle itiraz konusu kuralın Anayasaya uygun olduğunu savunmak, doğrudan ilgili ve özel düzenleme olan 73. madde karşısında mümkün görünmemektedir. 127. madde mahalli idarelerin görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceğini belirtmektedir. Ancak, bu kanuni düzenlemelerin sadece 127. maddeye değil, Anayasa'nın diğer maddelerine de uygun olması gerekmektedir.

Bir kural Anayasa'nın bir hükmüne uygun, diğerine aykırı olabilir. Bu bağlamda iptali istenen kuralın Anayasa'nın 127. maddesine uygun olması, aynı zamanda 73. maddesine de uygun olduğu anlamına gelmez. Kaldı ki, Anayasa'nın 127. maddesi mahalli idarelerin görevleriyle orantılı gelir kaynaklarına sahip olacağını belirtmekte, ancak gelir kaynaklarının nasıl sağlanacağını kanuna bırakmaktadır.

Tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının belediye meclisleri tarafından belirlenmesinin daha pratik ve yerinden yönetim ilkesine daha uygun olduğu düşünülebilir. Nitekim, yeni anayasa çalışmaları kapsamında siyasi partilerin bu yönde önerilerde buldukları bilinmektedir. Ayrıca, Türkiye'nin de onaylamış olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Şartı'nın 9. maddesinin 3. fıkrasına göre "Yerel makamların mali kaynaklarının en azından bir bölümü, oranlarını kanunun koyduğu sınırlar dahilinde kendilerinin belirleyebilecekleri yerel vergi ve harçlardan sağlanacaktır."

Esas Sayısı : 2012/158
Karar Sayısı : 2013/55

Ancak “olması gereken”e ilişkin yapılan değerlendirmeler, kanunların anayasallık denetiminin mevcut Anayasa hükümleri çerçevesinde yapılması zorunluluğunu değiştirmemektedir. Anayasa'nın vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerle dair özel düzenlemesi olan 73. maddesinin dördüncü fıkrasının gerek lafzı, gerekse madde gerekçesinde ifadesini bulan amacı dikkate alındığında, belediye meclislerine tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcını belirleme yetkisi veren kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu açıktır.

Bu gerekçelerle, çoğunluğun red yönündeki görüşüne katılmıyoruz.

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Zühtü ARSLAN